

BCP

Cleaner

Industriële Reiniging

Versie
mei 2025

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Beroepstandaard	5
Mogelijke functienamen	5
Wettelijke- en branchevereisten	5
Werkomgeving	6
Beroepshouding	6
Rol, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid.....	6
Complexiteit	7
Taal en rekenen	8
Relevante hulpmiddelen	8
Verwante beroepen en loopbaanperspectief.....	9
Kerntaken en werkprocessen in het beroep	10
Kerntaak 1. Reinigingswerkzaamheden uitvoeren	10
Werkproces 1.1 Bereidt zich voor op de werkzaamheden.....	10
Werkproces 1.2 Reinigt het object volgens de instructie	11
Werkproces 1.3 Veilig afvoeren en opruimen	11
Keuzes en dilemma's bij kerntaak 1	11
Vakkennis en vaardigheden bij kerntaak 1	12
Verplichte vakkennis	12
Verplichte vaardigheden.....	13
Beroepscompetenties bij kerntaak 1	13
Ontwikkelingen	16
Arbeidsmarkt, trends en innovaties	16
Wetgeving en regelgeving	16

Colofon	17
Bronnen	17

Inleiding

In dit document is het beroepscompetentieprofiel (bcp) van de Cleaner Industriële Reiniging (IR) beschreven. Een bcp geeft een beschrijving van goed vakmanschap van een vakvolwassen beroepsbeoefenaar. Het is een standaard voor de sector en vormt een brondocument bij het ontwikkelen van beroepsopleidingen, cursussen, trainingen en workshops.

De wijze waarop de in Nederland gevestigde bedrijven voor Industriële Reiniging hun doelstellingen realiseren, kunnen verschillend zijn. De kerntaken en bijbehorende beroepscompetenties van het beroep zijn in essentie bij alle bedrijven hetzelfde wat betreft de uitvoering.

Dit betekent niet dat bij nadere uitwerking het beroep in alle bedrijven op eenzelfde manier wordt toegepast. Bedrijven houden de vrijheid om hun eigen functieprofielen op te stellen.

Samenvatting

De Cleaner werkt vaak bij raffinaderijen. Het werk wordt uitgevoerd in tweetallen. Het werk is heel afwisselend. De Cleaner is steeds op een andere plek aan het werk. 's Morgens hoort hij waar hij aan het werk gaat en hij blijft daar totdat het af is. De Cleaner heeft vele toegangspasjes, om de terreinen van alle bedrijven op te kunnen.

De Cleaner is een vakman. Hij voert reinigingsprogramma's uit bij bedrijven in de Industriële Reiniging. De Cleaner zorgt voor het losmaken, verzamelen en verwijderen van vaste stoffen en vloeistoffen. Hij werkt in tanks, opslagruimten in fabrieken en op buitenterreinen.

De Cleaner maakt bij de werkzaamheden gebruik van verschillende materialen, apparatuur en persoonlijke beschermingsmiddelen. De Cleaner werkt zorgvuldig en let altijd op de veiligheid. Hij kan omgaan met verschillende soorten (gevaarlijke) stoffen en weet wanneer hij problemen zelf kan oplossen en wanneer hij de hulp van anderen moet inroepen. De Cleaner is gewend om volgens procedures te werken.

Beroepstandaard

MOGELIJKE FUNCTIENAMEN

- Cleaner
- Medewerker IR

WETTELIJKE- EN BRANCHEVEREISTEN

Wettelijke beroepsvereisten

Voor Cleaner gelden wettelijke beroepsvereisten: Nee

Branche vereisten

Voor Cleaner gelden branchevereisten: Ja

Verplicht

- Basisveiligheid VCA
- Drukvacuüm hulpkracht (DVH)
- SIR Adembescherming AB-B

Orsima standaard

De aangegeven certificaten heeft de branche Orsima als standaard vastgesteld. Het is voor bedrijven in individuele gevallen mogelijk om hier onderbouwd van af te wijken.

WERKOMGEVING

De Cleaner werkt in bedrijven die behoren tot de Industriële Reiniging. Het doel van zijn functie is het losmaken, verzamelen en verwijderen van vaste stoffen en vloeistoffen. Dit gebeurt handmatig en/of met eenvoudige machines.

De werkzaamheden worden uitgevoerd op locatie bij de opdrachtgever en bestaan uit het uitvoeren van reinigungsopdrachten in tanks, opslagruimten, zowel in de fabrieken als op de buitenterreinen. In het bijzonder gaat het om het losmaken van vaste stoffen en vloeistoffen, die daarna verzameld en verwijderd worden. Regelmatig gaat het om gevaarlijke stoffen, waarbij de uiterste voorzichtigheid geboden is.

De Cleaner maakt bij zijn werkzaamheden, die voor een deel handmatig worden uitgevoerd, gebruik van uiteenlopende materialen, apparatuur en persoonlijke beschermingsmiddelen.

BEROEPSHOUDING

De Cleaner is in staat zelfstandig problemen van beperkte omvang op te lossen. Bij de uitvoering van zijn werkzaamheden dient hij er zeker van te zijn dat de systemen waaraan hij werkt, uitgeschakeld zijn.

Indien nodig informeert en overlegt hij met collega's of leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor het tijdig en overeenkomstig de afspraken uitvoeren van de werkzaamheden.

ROL, VERANTWOORDELIJKHEID EN ZELFSTANDIGHEID

- De Cleaner werkt onder begeleiding/aansturing van de leidinggevende ((Meewerkend) Voorman of Operator / Machinist) die hem opdrachten en aanwijzingen geeft.
- De Cleaner is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen werk.
- De werkzaamheden zijn routinematig en uitvoerend van aard.

COMPLEXITEIT

De complexiteit van de herhalende werkzaamheden van de Cleaner wordt bepaald door de gang van zaken die bij een normale procesgang aan de orde is. De zorgvuldigheid van handelen speelt daarbij een belangrijke rol.

De complexiteit wordt tevens bepaald door afwijkende (minder routinematige) situaties.

De Cleaner moet dan inschatten of hij de situatie zelf kan oplossen of dat hij de hulp in moet roepen van collega's en/of de leidinggevende.

Daarnaast ondersteunt en assisteert hij de Allround Cleaner of de Operator / Machinist. De Cleaner moet werken volgens de gegeven werkinstructie, waarbij hij rekening moet houden met procedures en voorschriften met betrekking tot hygiëne, Arbo, veiligheid en milieu.

Na het afronden van de uitgevoerde werkzaamheden wordt de werkplek schoon achtergelaten en worden materialen en apparatuur schoon, ordelijk en veilig afgevoerd en opgeborgen.

De Cleaner is zich bewust van de mogelijke gevolgen van zijn handelen. Hij is zeer waakzaam en roept direct hulp in als hij (dreigende) (ver-)storingen of problemen niet zelf kan oplossen.

De Cleaner is flexibel inzetbaar op meerdere werkplekken en beschikt over het aanpassingsvermogen om te kunnen omgaan met veranderingen in het reinigingsproces.

Uiteraard wil hij zich blijven ontwikkelen in zijn beroep.

TAAL EN REKENEN

In deze paragraaf wordt omschreven welke vaardigheden van de (vreemde) taal belangrijk zijn en in welke mate deze belangrijk zijn voor het uitoefenen van het beroep Cleaner.

Beschrijving van de niveaus:

1. Kan eenvoudige boodschappen begrijpen en gebruiken.
2. Kan regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen. Kan communiceren over alledaagse kwesties.
3. Kan belangrijke punten uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde onderwerpen begrijpen. Kan zich mondeling uitdrukken in de meeste veelvoorkomende situaties. Kan een beschrijving geven van ervaringen, gebeurtenissen en mening.
4. Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen. Kan zich vloeiend uitdrukken en een gesprek voeren zonder dat dit moeite kost. Kan teksten opstellen, kan een mening geven en kan argumenteren.
5. Kan lange en moeilijke teksten begrijpen en kan zich vloeiend en spontaan uitdrukken. Kan de taal flexibel en effectief gebruiken en kan gedetailleerde teksten produceren.

Nederlands en/of Engels

	1	2	3	4	5
Luisteren			X		
Gesprekken voeren			X		
Lezen			X		
Schrijven		X			

Engels

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden van het beroep Cleaner is Engels als vreemde taal nodig als de medewerker geen Nederlands kan.

(Be)rekenen

Er zijn geen bijzondere eisen voor (be)rekenvaardigheid bij dit beroep. Het rekenwerk is voorafgaand aan de opdracht uitgevoerd door de planning of de voorman.

RELEVANTE HULPMIDDELEN

- Richtlijnen, procedures en veiligheidsvoorschriften
- Handgereedschap
- Eenvoudige elektrische en mechanische apparatuur
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)
- Hijs- en transportmiddelen

Verwante beroepen en loopbaanperspectief

In dit hoofdstuk worden de verhoudingen tussen de beroepsbeoefenaar en andere beroepen weergegeven. Hoe verhouden de beroepen zich tot elkaar en waar zijn logische loopbaanontwikkelingen mogelijk?

Verwante beroepen

Er zijn geen verwante beroepen. De mensen die in Industriële Reiniging aan het werk gaan, blijven daar in de regel de rest van hun loopbaan werkzaam.

Loopbaanperspectief

Voor de Cleaner bestaan loopbaanmogelijkheden naar Allround Cleaner. Daarnaast bestaan doorgroeimogelijkheden naar functies als Operator en Machinist.

Deze doorgroeimogelijkheden komen tot stand door het verder opdoen van werkervaring, training on the job en het volgen van cursussen en opleidingen.

Kerntaken en werkprocessen in het beroep

In dit hoofdstuk zijn de kerntaken van het beroep Cleaner omschreven.

Een *kerntaak* is een kenmerkende taak binnen de beroepsuitoefening. Het betreft een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang. Een *werkproces* is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind en heeft een resultaat. De werkprocessen worden in handelingen beschreven.

KERNTAAK 1. VOERT REINIGINGSWERKZAAMHEDEN UIT

Werkproces 1.1 Bereidt zich voor op de werkzaamheden

Beschrijving werkproces

De Cleaner verzamelt bij aanvang van de werkzaamheden het benodigde materiaal, gereedschap en apparatuur en stemt de uitvoering af met zijn leidinggevende en collega's.

De Cleaner assisteert de Operator / Machinist bij het gereed maken van de installatie ter plaatse. Op diens aanwijzingen sluit en koppelt hij de relevante hulpmiddelen aan.

Hij controleert de te reinigen locatie op veiligheid.

Resultaat

- De oppervlakten zijn schoon en gereed voor de volgende behandeling
- Het werk is binnen de afgesproken tijd uitgevoerd
- Het werk is uitgevoerd volgens de gegeven instructie
- De opdrachtgever is tevreden met het opgeleverde werk

Werkproces 1.2 Reinigt het object volgens de instructie

Beschrijving werkproces

De beroepsbeoefenaar verricht schoonmaakwerkzaamheden, zoals het reinigen van tanks en werkruimten. Tanks worden inwendig gereinigd.

Het reinigen van ruimtes voert hij machinaal uit met een vacuümzuigmachine of handmatig door afval af te schrapen, leeg te scheppen of op te ruimten.

Resultaat

- De oppervlakten zijn schoon en gereed voor de volgende behandeling.
- Het werk is binnen de afgesproken tijd uitgevoerd.
- Het werk is uitgevoerd volgens de gegeven instructie.
- De opdrachtgever is tevreden met het opgeleverde werk.

Werkproces 1.3 Veilig afvoeren en opruimen

Beschrijving werkproces

Na het afronden van de reinigingswerkzaamheden wordt het dagelijks onderhoud uitgevoerd aan materiaal en gereedschap.

Resultaat

- De oppervlakten zijn schoon en gereed voor de volgende behandeling
- Het werk is binnen de afgesproken tijd uitgevoerd
- Het werk is uitgevoerd volgens de gegeven instructie
- De opdrachtgever is tevreden met het opgeleverde werk

KEUZES EN DILEMMA'S BIJ KERNTAAK 1

- Beslissen wanneer hij moet overleggen met collega's en/of leidinggevende.
- Altijd controleren of er veilig gewerkt kan worden.
- Bij het voorbereiden van de werkzaamheden onder alle omstandigheden rekening houden met alle richtlijnen, procedures en veiligheidsvoorschriften.

VAKKENNIS EN VAARDIGHEDEN BIJ KERNTAAK 1

Verplichte vakkennis

Cleaner (verplicht)

Vakkennis (VCA)

- Kennis van het veilig voorbereiden, bespreken en inspecteren van de werkzaamheden (zoals regelgeving en veiligheidsregels, veiligheid, overleg en inspecties, preventie).
- Kennis van het veilig uitvoeren van werkzaamheden (Denk bijvoorbeeld aan werkplek, PBM's, Arbeidsmiddelen, specifieke werkzaamheden en omstandigheden).
- Kennis van het veilig beheersen van specifieke gevaren (Denk bijvoorbeeld aan: gevaarlijke stoffen, brand en explosie, besloten ruimten, werken op hoogte).
- Kennis van het veilig beheersen van incidenten en noodsituaties (Denk bijvoorbeeld aan: ongevallen, noodsituaties).
- Kennis van het maken van een Laatste Minuut Risicoanalyse (LMRA).

(Drukvacuüm hulpkracht DVH)

- Kennis van werkzaamheden die onder drukvacuüm vallen
- Kennis van de verantwoordelijkheden van de drukvacuüm machinist, de noodstopman en de drukvacuüm hulpkracht.
- Kennis van de aandachtspunten bij het reinigen van de vacuümtank en de risico's van de restproducten.
- Weet wat er onder een besloten ruimte verstaan wordt.
- Kennis van de voorwaarden waaronder een drukvacuüm tank betreden mag worden.
- Kennis van de aandachtspunten voor het rijden met een vacuümwagen.
- Kennis van de aandachtspunten voor het gebruik van een lekbak.

(Adembescherming)

- Kennis van de werking van de ademhaling.
- Kennis van de verantwoordelijkheden van opdrachtgever en aannemer bij werkzaamheden met adembescherming.
- Kennis van een Taak Risico Analyse (TRA) en een Laatste Minuut Risicoanalyse (LMRA).
- Kennis van adembeschermingsmiddelen, voorschriften, onderhoud, controle en keuringseisen.
- Kennis van gelaatstukken (tight fit middelen en loose fit middelen).
- Kennis van draagtijden en werkbelasting voor adembeschermingsmiddelen.
- Kennis van de verschillende soorten afhankelijke adembeschermingsmiddelen en hun specifieke toepassingsgebied.
- Kennis van veiligheidsrisico's en de daaraan verbonden beheersmaatregelen.
- Kennis van aandachtspunten bij het gebruik van een adembeschermingsmiddelen.

Verplichte vaardigheden

Cleaner (verplicht)

(VCA)

- Kan PBM's correct gebruiken.
- Kan reageren op noodsituaties.

(Drukvacuüm hulpkracht DVH)

- Kan een werkgebied afbakenen en inrichten en de controlelijst langslopen.
- Kent de werking van de dekselpal en kan zicht houden met de machinist tijdens het openen en sluiten van de achterdeksel.

(Adembescherming)

- Kan het ademluchttoestel gereed maken voor gebruik.
- Kan het ademluchttoestel op- en afzetten.
- Kan een ademluchtlijnsysteem gereedmaken en controleren voor, tijdens en na gebruik.
- Kan een parcours afleggen en werkzaamheden uitvoeren met gebruik van een ademluchttoestel of ademluchtlijnsysteem.
- Kan gasdetectie gebruiken.
- Kan verschillende adembeschermingsmiddelen gebruiken.

BEROEPSCOMPETENTIES BIJ KERNTAAK 1

Competentie 1. Werkt veilig, hygiënisch, kosten- en milieubewust

Gedragscriteria Cleaner

- Signaleert en meldt onveilige situatie en niet-milieubewust handelen.
- Reageert alert en actief op het ontstaan van onveilige situaties.
- Handelt adequaat in noodsituaties.
- Gaat efficiënt en bewust om met het materiaal / de grondstoffen.
- Houdt de werkplek overzichtelijk en schoon.
- Gebruikt materialen, gereedschappen en voorgeschreven PBM's op de juiste wijze.
- Controleert eigen PBM's.
- Spreekt collega's aan op onzorgvuldig gebruik van PBM's.
- Verzamelt afval / restmateriaal en sorteert dit volgens voorschriften.
- Voert afval / restmateriaal af volgens voorschriften.
- Voert alle werkzaamheden uit volgens de geldende voorschriften voor veiligheid, Arbo en milieu.
- Wijst anderen op risico's van onveilige situaties.
- Doet suggesties bij niet-milieubewust handelen.
- Spreekt anderen aan op onveilig en/of niet-milieubewust gedrag.
- Doet verbeteruggesties bij de verantwoordelijke persoon.

Competentie 2. Plant en organiseert de werkzaamheden

Gedragscriteria Cleaner

- Gebruikt relevante informatie, zoals instructies en werkopdracht.
- Maakt materialen, gereedschappen en apparatuur klaar voor gebruik.
- Werkt volgens veiligheidsprocedures voorschriften en werkinstructies.
- Schakelt indien nodig de leidinggevende of collega's in.

Competentie 3. Gebruikt de juiste materialen en middelen

Gedragscriteria Cleaner

- Kent de gebruiksmogelijkheden van materialen en middelen.
- Maakt verantwoord gebruik van materialen en middelen.
- Gaat efficiënt om met materialen en middelen.
- Maakt geen oneigenlijk gebruik van materialen en middelen.
- Bergt materialen en middelen schoongemaakt en veilig op.
- (Klein onderhoud materialen en middelen volgens bedrijfsnormen.

Competentie 4. Onderhoudt apparatuur

Gedragscriteria Cleaner

- Pleegt eenvoudig klein onderhoud.
- Signaleert afwijkingen aan apparatuur.
- Overlegt indien nodig met collega's en leidinggevende.
- Werkt volgens procedures en voorschriften.
- Gebruikt het juiste gereedschap.
- Houdt de werkplek overzichtelijke en schoon.
- Gebruikt de voorgeschreven PBM's.
- Raadpleegt de handleiding.

Competentie 5. Communiceert met collega's, leidinggevende en externen

Gedragscriteria Cleaner

- Hanteert correcte omgangsvormen.
- Past zich aan de bedrijfscultuur aan.
- Maakt werkafspraken met collega's.
- Komt gemaakte werkafspraken na of informeert tijdig dat dit niet lukt.
- Luistert aandachtig en toont geduld.
- Vraagt naar noodzakelijke informatie.
- Vraagt collega's om hulp als hij er niet uit komt.
- Legt een probleem op duidelijke wijze voor aan leidinggevende of betrokkenen.

- Neemt actief deel aan werkbeprekingen.
- Gaat in goede harmonie om met collega's en leidinggevende.
- Draagt bij aan een positieve werksfeer.
- Vraagt zo nodig door als het niet duidelijk is.
- Toont interesse in (het werk) van anderen.
- Brengt een boodschap kort en duidelijk over.

Competentie 6. Werkt samen met anderen

Gedragscriteria Cleaner

- Houdt zich aan de afspraken.
- Vraagt collega's om hulp als hij er zelf niet uitkomt.
- Toont zich gemotiveerd.
- Behandelt alle collega's gelijkwaardig.
- Deelt relevante informatie met collega's.
- Is flexibel in de uitvoering van taken.
- Spreekt collega's aan op hun verantwoordelijkheid.

Competentie 7. Zorgt voor kwaliteit van het uitgevoerde werk

Gedragscriteria Cleaner

- Overlegt met collega's, leidinggeven en externen over de uit te voeren werkzaamheden.
- Signaleert afwijkingen en meldt dit.
- Werkt volgens procedures en voorschriften.
- Controleert het eigen werk tijdens en na afloop van de uitvoering.

Competentie 8. Werkt aan eigen ontwikkeling

Gedragscriteria Cleaner

- Brengt met de leidinggevende in kaart wat goed en nog beter kan in het werk.
- Bepaalt met de leidinggevende welke activiteiten hij daartoe moet ondernemen.
- Onderneemt de met de leidinggevende afgesproken activiteiten.
- Past in overleg nieuwe werkwijzen toe.
- Volgt trainingen en/of cursussen.

Competentie 9. Gaat goed om met veranderingen

Gedragscriteria Cleaner

- Gaat op een juiste wijze om met onduidelijkheid en onzekerheid.
- Past zich aan veranderende omstandigheden aan.
- Levert een actieve bijdrage aan de invoering van veranderingen en vernieuwingen.

Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden relevante ontwikkelingen voor het beroep beschreven. De diverse onderwerpen geven aan in hoeverre het beroep kan veranderen onder invloed van vernieuwingen. De informatie over de ontwikkelingen is gebaseerd op informatie van deskundigen uit de sector.

ARBEIDSMARKT, TRENDS EN INNOVATIES

Duurzame inzetbaarheid en een leven lang leren zijn belangrijke ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en ook relevant voor de sector Industriële Reiniging. Hoe flexibeler de medewerker inzetbaar is, hoe beter het bedrijf is toegerust op toekomstige eisen. Ook als het bedrijf deze niet direct ziet aankomen of kan voorspellen.

Een andere factor die hier genoemd kan worden zijn de technische vernieuwingen in materieel dat gebruikt wordt en de eisen die aan materialen gesteld worden. Technieken die ook voor de sector Industriële Reiniging kunnen zorgen voor effectievere of efficiëntere oplossingen bij de uitvoering van werkzaamheden.

Tenslotte kan in dit verband ook genoemd worden de toenemende aandacht voor duurzaamheid, milieu en klimaat. Dit zal ook de komende jaren een belangrijke factor zijn bij het wel of niet doorvoeren van innovaties.

Ontwikkelingen waar de sector voortdurend over na moet denken om veiligheid en kwaliteit te kunnen blijven borgen.

Voor actuele ontwikkelingen, trends en innovaties wordt hier verwezen naar:

Orsima: www.orsima.nl

SITO: www.sito-online.nl

WETGEVING EN REGELGEVING

De wet- en regelgeving op het gebied van milieu, hygiëne en arbo is voor de beroepen in de sector Industriële Reiniging van belang. Daarnaast hebben deze beroepen te maken met regelgeving op het gebied van gevaarlijke stoffen en fysieke belasting (waaronder geluid) en het werken op hoogte.

In de Arbocatalogus is de wettelijke arbo-regelgeving verder uitgewerkt in arbeidsomstandighedenbeleid door het private domein (werkgevers en werknemers in de sector).

Belangrijke onderwerpen zijn:

- Explosiegevaar
- (Gevaarlijke) stoffen
- Geluid
- Besloten ruimten

Tenslotte noemen we hier ook de cao Orsima die geldt voor de werknemers in de sector.

Colofon

Ontwikkeld door:

ISEO Consult – Mevrouw C. Freling

In samenwerking met de branche:

De heer P. Korver

De heer F. Joling

De heer A. Kluwen

In opdracht van:

Orsima – Mevrouw M. de Peuter

Verantwoording:

Vastgesteld door de Vaste Commissie van Orsima.

Datum en plaats:

5 mei 2025 te Gorinchem

Bronnen

Bij de ontwikkeling van dit beroepscompetentieprofiel zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Orsima, website www.orsima.nl
- Stichting Industriële Reiniging, website www.sir-safe.nl
- Handboek Drukvacuümreinigen 2024 rev01
- Stichting Samenwerken Voor Veiligheid (SSVV), website www.vca.nl
- NLQF, website www.nlqf.nl
- BCP Cleaner Industriële Reiniging, Orsima, januari 2021
- Opleidingsprogramma's Orsima
- SITO, website www.sito-online.nl